

PIBO-Campus Tongeren

Net zoals in 2018 en 2019 werd in 2020 op het biologisch proefveld van vzw PIBO-Campus in Tongeren (Zuid-Limburg, België) een proef met biologische zonnebloemen aangelegd. Er werd gekozen voor deze teelt aangezien er bij sommige bioboeren in de streek interesse was om zonnebloemzaden te mengen in het rantsoen van hun koeien. De zaden zijn eiwitrijk (vooral onbestendig eiwit) en zijn relatief rijk aan zwavelhoudende aminozuren. Op de lichte leembodem werden de rassen ES Savana en Peredovick ingezaaid. Het zaadgoed van Peredovick was biologisch, voor ES Savana betrof het niet-ontsmet zaadgoed waarop een ontheffing werd aangevraagd. Het doel van de proef was de teelttechniek onder de knie krijgen en observeren hoe de zonnebloemen groeiden in ons klimaat.

De voorteelt was biologische korrelmaïs. Het perceel werd geploegd op 7 januari 2020. Vervolgens werd de akker opengetrokken met de cultivator en daarna dichtgerold met de vaste rol op 25 maart. Op 14 april werd 28 m³/ha vleesvarkensmengmest gespreid. Dit kwam overeen met een N-gift van 72 eenheden werkzame stikstof per ha. Het advies uit N-index bedroeg 87 E Nwz/ha. De mest werd ingewerkt met de cultivator, waarna een vals zaaibed aangelegd werd. Dit zaaibed werd dichtgerold met de vaste rol. Gezien het droge en warme weer kon gezaaid worden op 18 mei (Figuur 1). De zonnebloemzaden werden gezaaid met de 4-rijige maïszaaimachine Kverneland Optima HD, type ACPNPxx. De afstand tussen de rijen bedroeg 75 cm en de onderlinge afstand tussen de planten bedroeg 14 cm (95 238 zaden/ha). Door de droogte werd er voor gekozen te zaaien op 5 cm diepte, zodat het zaad nog net contact maakte met de nog vochtige ondergrond.

Figuur 1: Inzaai zonnebloemen met maïszaaimachine, 18 mei 2020

In tegenstelling tot in 2018, tot nog toe het enige jaar waarin de teelt lukte, kwamen de zonnebloemen zeer slecht op (Figuur 2). De oorzaak hiervan was de zeer droge bodem, alsook weinig groeizaam weer. Gedurende het voorjaar was de wind vaak zeer schraal. Eens de zon-

nebloemen boven kwamen, werden ze bovendien weggegeten door duiven. Bij de zaai werd bovendien opgemerkt dat verschillende zaden uitgehold waren, vooral bij het ras Peredovick. Daarenboven was de onkruiddruk, ondanks meerdere schoffelpassages zeer hoog. Onkruiden als knopkruid, zwarte nachtschade, bingelkruid, melganzevoet, klein kruiskruid en herderstasje waren in grote getalen aanwezig.

Figuur 2: Opkomst zonnebloemen, 1 maand na de zaai (16 juni 2020). Enkel van ES Savana (rechts op de figuur) kwamen een beperkt aantal planten boven. Bij Peredovick (links op de figuur) was de opkomst nog slechter.

Op basis van bovenstaande gegevens werd beslist de teelt te vernietigen. Op 23 juni werd het perceel hiervoor bewerkt met de cultivator. Het perceel werd herzaaid op 29 juni. De zaaidiepte bedroeg ditmaal 7 cm. Er werd op deze diepte gezaaid om het zaad contact te laten maken met het dan nog resterende bodemvocht. Echter, opnieuw was de opkomst zeer slecht. Er kwam geen groei in het gewas, waarop eind augustus opnieuw beslist werd de teelt te vernietigen en grasklaver in te zaaien.

In 2018 werd nog geconcludeerd dat de teelt van biologische zonnebloemen potentieel had en geen moeilijke teelttechniek vereiste. Het voorjaar in 2018 was naast warm dan ook regelmatig nat, wat de opkomst en snelle groei bevorderde. De warme zomer maakte ook dat de afrijping snel op gang kwam en de oogst begin september al aan kon vatten. In 2019 en 2020 bleef de neerslag in het voorjaar echter te vaak achterwege, waardoor de teelt in beide jaren mislukte. Deels ook veroorzaakt door ernstige duivenschade. In droge omstandigheden eten duiven de kiemplanten weg op zoek naar vocht. Voor 2021 voorziet PIBO-Campus geen nieuwe proeven met zonnebloemen meer.

Meer info

PIBO CAMPUS

Tel: +32 (0)12 39 80 55

E-mail: pibocampus@pibo.be